

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XLVIII. Ignatius in Societatis Generalem eligitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

poterat, nec mentem aut linguam occupare. Quare illius quoque Iesu dulcissimo nomine appellari optarunt; vnum iis & summum operapretium Iesu placuisse; quodius aliud caducum premium dedignatis, quæuis præterquam animarum, pro detrimento lucra ducentibus. Laborum denique pro Christo modum, suis cuique in illum affectus, non vires propria dictabant; non sensus imbecillitatis, sed desiderium Christi Iesu, regnis omnibus inferendi, eiusque amore omnia inflammandi. Ignatij vitam, annis maximè postremis, pro miraculo medici habuere, creditumque ignem quo flagrabat, diuini cultus promouendi vires illi dedisse, quas iam natura negauerat. Franciscus Xauerius post tot illustria in Oriente gesta, in aggressionem illius operis quod in conuersionem infidelium designarat, ingens, planèque Heroicum, animam efflauit. Faber illo quod vixit exiguum, præfuisse tantum gerendis videtur, longæui tamen, & gestis ad Dei gloriam insignes, tanto illum præ se admirantur, quanto illo diutius vivere, idemque de cæteris, sua quoque pro parte velut in transcurso dictum esto. Hæc enim postea singularibus exemplis, & testimoniis, historia series, tam enuleata dabit & probata, vt mihi potius vereri lubeat, ne res detriuisse scribendo arguar quam exaggerasse.

Iam intermissus r. rum ordo ad ea, nos reuocat quæ consecrata sunt post Societatem confirmatam, de qua Ignatius socios, fecit quamprimum certiores. Quod autem decerni constitutiones, & regulas necessario oporteret, vnusque ex ipsis eligi qui Societati præponeretur Generalis, quorum neutrum confici, nisi eorum suffragiis valebat; Romam illos acciuit sub initium maioris ieiunij anno 1541. Sed numero quatuor defuerunt, Xauerius enim, & Roderitius nauigaturi in Indiam in Lusitania iam erant, Vormatiæ Faber: Bobadilla circa Neapolim tam vtilem ponebat operam, vt à Pontifice illic harere iuberetur. Et in regulis quidem approbandis, qui aberant, aliorum se stare iudicio scripserunt, hi porro magna voluntate decretis ab Ignatio inhærendum dixere. Haud tamen sat firmum prius quicquam Ignatius habuit quam foret aliorum iudicio, consiliis, & approbatione sancitum. Et vero tunc primum Constitutionum rudiarum descripsit formam, & suas in partes distinxit, quibus addens paulatim, demum illas nobis quales habemus in patrimonium tradidit. De eligendo autem Præposito nullius suffragium defuit, præterquam Bobadillæ qui Neapolim missus, præscire non potuit se illic retinendum, vnde quod alij tres Lusitaniam & Germaniam petaturi, id ille scriptum non reliquit, nec de illo postea mittendo cogitauit. Cæteris in vrbe agentibus triduum indixit Ignatius ad communicandum cum Deo electionis negotium; allaturis deinde in schedula, electi nomen sigillo munitum; denique per aliud triduum precaturis Deum vt electionem faustam vellent, eamque de cælo confirmaret. Post quæ apertis schedis communi suffragio, tum absentium trium, tum quinque presentium Ignatius renuntiatus est Præpositus Generalis. Dabo hic eorum suffragia ex hispanico autographo latina, digna quæ à posteris legantur. *Ego*, inquit Xauerius, *Ego Franciscus*, dico & affirmo me nullo

XLVIII.

*Ignatius in
Societatis
Generalis
eligitur.*

modo suam ab homine, censere ex animi mei conscientia, eligendū in Societatis nostra prelatum, cui omnes obedientiam prestemus, antiquum nostrum prelatum, & verum Patrem D. Ignatium qui ut suo non exiguo labore nos collegit, ita omnium optimè conseruaturus est, rectorus, & semper in melius prouecturus, ut qui penitus omnibus nos norit; & post mortem illius, loquendo ex animi mei sententia, ut si mox essem moriturus, iudico eligendum P. Magistrum Fabrum, & in hac parte Deus mihi est testis, me non aliter loqui ac sentio, in cuius fidem subscribo manu propria. Roma ann. 1549. 15. Martij Franciscus. In Fabrum quoque Ioannes Codurius, post Ignatium iuit, eamque attulit suae sententiae rationem ex qua Fabro plus laudis accedit, quam ex ipsamet electione. *Is est,* inquit de Ignatio loquens cui testimonium reddo, quem etiam Dei honoris zelatorem ac salutis animarum ardentissimum semper cognoui, ac ideo etiam aliis debere praefici, quia omnium semper se fecit minimum, ac omnibus ministranti, honorandus Pater D. Ignatius de Loyola, post quem non minori virtute praeferendum, censeo praefendum, honorandum Patrem D. Petrum Fabrum haec est caritas coram Deo Patre ac D. N. Iesu Christo, nec aliud putarem dicens nisi hanc horam vltimam esse meae vitae certo scirem, &c. 5. Mart. 1540. Ioannes Codurius. Tulit enim tam praedem consignauitque suffragium, quod esset proxime à Pontifice Nuncius in hiberniam mittendus, etsi deinde res exitum fortita non fuerit. Sententiam Salmeron hanc tulit, se pariter & Ignatio dignam. *In nomine Iesu Christi. Amen. Ego Alfonso Salmeron huius Societatis indignissimus, praemissa ad Deum oratione, & re pro qualicumque meo iudicio mature pensata, eligo, & pronuntio, pro meo & totius Congregationis prelato, & superiore D. Ignatium de Loyola, qui iuxta sibi datam à Deo Sapientiam, sic nos omnes in Christo grandiores, solido Obedientia cibo deducet, ac diriget in pascua pingua, & vberissima paradisi, & ad fontem vitae: ut cum gregem hunc pusillum Iesu Christo pastori magno reddiderit, veraciter nos dicamus, & nos populus pascuae eius; ipse vero gaudenter dicat, Domine ex his quos dedisti mihi non perdidisti ex eis quoenquam. Quod ipse Iesus pastor bonus, nobis dignetur concedere. Amen. haec sententia nostra. Scriptum Roma 4. Aprilis 1541.* Sed inter omnia, mire cordatam prudentiam, Ignatij suffragium edidit: sapienter enim apud se reputans quantum Patris interfit, filiorum alios aliis praeferre, grauiori maximè in causa, quod omnes filij iurè quodam innato, partes sibi aequales in paterno amore deberi existiment; demissione sui egregia, exquisitam celauit prudentiam, nullius enim adscripto nomine, nominauit tamen quem ipse eligeret, dum suam ita sententiam expressit. *Me vno excepto, meum suffragium in Domino, illi do, ut sit superior, in quem plura ad hoc suffragia concurrerint. Caterum eundem, & socios diuersè admodum eiusmodi electio affecit, is vnus in hilari reliquorum applausu, dolens cunctis praeferrari quorum se infimum credebat, refragari eorum iudicio; errasse illos ignoratione sui, dum se parem illi muneri putassent;* contestata

contestari, atque contendere, suam ad eum gradum inopiam; transfuersos habitus annorum in saeculo triginta perperam actorum; miserias animi quibus tunc etiam vrgeretur; valetudinem attritam, & debilem, vires demum longè ingesto pondere minores, quæ tanto premebat validius quanto socios aduertebat hac sua repulsa conturbari. Tandem dicta concludens, negauit omnino, se prius oneri subiturum, quam sibi Dei super eo, explicatior fieret voluntas. Sed enim parum aduertebat hanc suam vir sanctus modestiam, hoc ipsum tantoperè resillire, argumentum esse ad electionem confirmandam; & eò haberi digniorem quo se magis indignum contenderet; esseque hunc summum absoluti ad electionem meriti characterem, si conspirantibus in vnum aliquem vniuersorum votis, vnus ille sincera de se opinione sua persuasus ab iis dissentiat. Verum tam multis etsi non aliud, hoc saltem euicit, vt post quadriduum orationi, & afflictationi datum integraretur electio, quò siuere se adduci patres, tum vt dolentem solarentur, tum vt sedarent dubitantem, ipse interea diu noctuque, prece ac lacrymis ab Deo flagitare vt alias cogitationes sociis indeceret: sed hanc modestiam, & publici boni & virtutis ipsius meritum peruenit, eundem igitur secundis suffragiis: tulit numerum quem primis, eiusdemque sententiæ, quod contra spem suam aliquam mutationis futurae factum dolens, dum noui aliquid parat opponere, surgit Lainius, & libera, sed intra obseruantiam oratione, dicentem interpellans admonuit, si hoc sibi iure ab se crederet assumi, vt ab Dei voluntate recederet, quam comitiis alteris tam manifestè perspexisset, cum prima plus satis esse debuissent, eodem se iure crediturum id sibi licere, vt Societatem illam desereret quæ illi non subesset capiti, quod illi Deus ita perspicuè per suos indicasset: steteret ab Lainio reliqui, sanctè contestati nec admissuros se gubernandi munus, nec cuiquam præterquam Ignatio mandaturos quibus Ignatius si minus acquieuit, reculare saltem obstinatius desit, sed magnam illam sociorum de se opinionem ratus ex eo nasci quod se qualifiam esset ignorarent, illorum iudicia vnà cum suo arbitrio apud eum deponi voluit, qui vita sua omni ab initio perspecta, ex antea actis statueret certius, de futuris quid posset conici: ad hoc voti sequestrum delegit, confitenti aures præbere solitum F. Theodosium ad S. Petri in Ianiculo Franciscanum; huic spatio dierum trium cœnobio clausus, nullòque ad se sociorum admissio, primum vitam omnem confessione sacra explicuit; tum de illa sui ab sociis in Superiorem, electione duplici retulit, de iis quæ in oppositum mouisset, deque illorum nihilominus in ccepto constantia; postremo venisse, sua illi prorsus seque adeò commissurum, vt ex ea quam illi exploratissimam fecerat sui totius notitia decerneret, quod sibi, omnibus sanctuarij pondere libratis, factu sanctissimum videretur: at confessario nihil admodum occurrit, quod eo egeret examine, cum extra dubitationem res tota constaret: quare vetuit deinceps manifesto diuini Spiritus nutui contraire. Quod tamen ad vltimum rogatus ab

Ignatio

Ignatio recepiſſet ſe, quod denique ſentiret hoc eius ſociis ſcripto tranſmiſſurum, liberè tum illum munere excludendo, quod ei imponebant; tum eius excludendi rationes quibus iis ſatisfieret addendo; hac diligentia contentis Ignatius, Chriſti reſurgentis ſolemni feſto ad ſocios rediit interiecto inde tridui tempore, tulit ipſemet F. Theodoſius mentem ſuam ſchedio conſignatam quæ coactis in vnum ſociis perlecta, iubebat Ignatium eorum ſuffragiis parere, omnique in poſterum iniicienda mora abſtinendo, iniuncto officio ceruicem ſubdere: tunc ad extremum, Deo morem, ac ſociis gerens, munus Generalis præpoſiti ſuſcepit 19. April. 1541. Sed interim dum expectaretur à F. Theodoſio reſponſum, viſus eſt Deus ſeruum ſuum ad regendi officium animare, indicans præditum poſtate, atque imperio quod eſſet humano potentius. Erat domi famulus, Cantaber adoleſcens Matthæus nomine, hunc poſtquam Ignatius in Ianiculum ſeceſſiſſet, mox cœpit, qui ante latuerat cacodæmon, crudelem in modum diuexare, ſpumabat, vlulabat, vociferabatur, allidebatur ſolo, fixuſque interdum ſic hærebat, vt homines decem vix illum inde reuellerent. Diſtendebantur illi fauces, & vultus tumoribus ſubitis qui ſigno crucis ab Sacerdote adhibito, inde illico detumentes, partem aliam inflabant. Hic qui aderant nonnulli, increpito dæmoni, adfuturum quantocius minantur Ignatium, qui eum iniqua uſurpatione exturbaret. Ad quæ is furens, & torqueri ſe vehementer prodens, exclamat, nominare ſibi illum deſinerent quo nullum haberet inimiciorem: reuerſus domum Ignatius, & iuuenis caſum miſeratus, eum in cubiculum ſeducit, breuique ad Deum precatone ſula, foras ab dæmone omnino liberum producit.

XLIX. Creato Præpoſito, inter Patres conuenit, vt ſexta eiſdem hebdomadæ feria, ſolemnia profiterentur vota. Quare ad ſtationes Eccleſiarum ſeptem obeundas egreſſi, ad S. Pauli cum veniſſent, in altari B. Virginis Ignatius fecit (erat tunc id altare ad læuam maioris, nunc infra eius gradus, tranſlatum ad dextram viſitur, è regione lignei crucifixi qui S. Brigidam eſt affatus) iamque ſumendum Chriſti corpus manu altera tenens, profeſſionis formulam altera, ad adſtantes conuerſus, de ſcripto illam pronunciat; poſt ſanctiſſimam hoſtiam de more ſumit, tum collectis patena ſacratæ quinque particulis, verſuſque ad ſocios iterum, profeſſiones eorum excipit, eadem conceptas formula, niſi quod Præpoſito Generali ea promittebant, quæ Generalis, Chriſti Vicario: inde omnes Chriſti corpore impertit, poſt quæ gratis ritè actis, quaſitæque venia quam ad altaria eius Eccleſiæ obtinendam propoſuere Pontifices; ad aram maiorem conuenere, ibique amplexu, & manus oſculo Generalem Ignatium ſalutarunt, non abſque dulcibus tum ſuis, tum circum adſtantium lacrymis.

L.
De Ieſu nomine quo Societas vocatur.

Hunc habuit exitum ſecundus labor Patriarchæ ſancti. Primum enim in fingendo ſeiſpo poſuit, ductis ab omnium abdicatione ad perfectam cum